

מסרים לכל...

בעריכת הרב נחום גמליאל

לקח מהפרשה,

'את מעשה ה' כי נורא הוא' (לד' י')

'מטבעם של בני אדם שהם אוהבים לדחות מועקות המקננות בליבם, ולנמק לעצמם בנימוקים מנימוקים שונים מדוע צרה פלונית המתרגשת רח"ל על איזור פלוני אינה שייכת אליהם, כאילו הם שייכים לקבוצה אחרת כזו שחבריה אינם ניזוקים בשום אופן. זה טבעם של בני אדם חסרי אמונה וחסרי כל בסיס ערכי. יהודי מאמין יודע שיש יד מכוונת בבריאה, ויודע גם שאירוע המתרחש הרחק הרחק מביתו שייך אליו, ועוד איך שייך - עד כדי כך שאם היא לא יעשה את המוטל עליו והצרות המתרחשות שם לא יעוררוהו לחזור בתשובה שלימה, לא מן הנמנע שהצרה תתקרב אליו ר"ל לעירו, אל הרחוב שלו, ואחר כך לתוך ארבע אמותיו הפרטיות... כאשר החלה האינטיפדה הלכו הבריות בגוש דן די בשלווה. זה לא אצלנו, זה בשכונת גילה... זה בשטחים... מה יש לנו לפחד? ומהר מאוד הגיעו הפיגועים הקשים למרכזי הערים. הר"ן (רבינו ניסים) בדרשותיו מבהיר לאדם במדויק כיצד עליו להתייחס לאירועים המתרחשים במקומות שלכאורה מרוחקים ממנו. בדרוש השישי כתוב: "ולפעמים מתרחשים מקרים בריחוק מקום ובאיים הרחוקים, כדי שיתעוררו ישראל אל התשובה ויראו ויפחדו פן יגיעם הפורענות והוא מאמר הנביא (צפניה ג') 'הִכְרַתִּי גוֹיִם, נִשְׁמֹו פְּנוֹתֶם-הַחֲרָבְתִּי חוּצוֹתַם, מִבְּלֵי עוֹבֵר; נִצְדוּ עֲרִיבֵי מִבְּלֵי-אִישׁ, מֵאֵין יוֹשֵׁב: אֶמְרָתִי אֶךְ-תִּירָאֵי אוֹתִי, תִּקְחֵי מוֹסֵר', וכשאינם מתייסרים ברעת אחרים, הפורענות הולך הלוך ונסוע, הלוך וקר. ואין ספק כי מי שרואה כל אלו התלאות אשר הן באמת התראות ה' יתברך, והוא עודנו מחזיק בדרכו אשר דרך בה, הוא כמי שעובר עברה וקיבל עליו התראה, שהתיר עצמו למיתה מכאן ואילך".

שפתי הר"ן ברור מיללו. שכל האירועים המתרחשים בעולם גם אם הם במרחק אלפי קילומטרים מאתנו נועדו להחזיר את עם ישראל בתשובה, ועל אחת כמה וכמה כאשר מדובר במרחק של לא יותר מכמה עשרות קילומטרים... התלאות הללו הרי הן כהתראה של ממש, כמי שהולך חלילה לעבור עבירה וקיבל עליה התראה. (עלינו לשבח)

פינת החלכה

**מהלכות ומנהגי ברית מילה / המשך
אחרי הברית**

אחר החיתוך שמים את הערלה בחול או עפר שהכינו מראש. יש נוהגים לומר בעת זריקת הערלה לעפר: 'ונחש עפר לחמו'. צריך למנוע מנשים עקרות לבלוע את הערלה. ולהסביר להן שהדבר אסור! אחרי שהמוהל מסיים את המילה והפריעה, מברכים על כוס יין "בורא פרי הגפן", וברכת 'אשר קידש ידיו'. אין צורך למהול את כוס היין של הברכה במים. מנהג הספרדים והתימנים לברך על בשמים אחרי ברכת 'בורא פרי הגפן'. המברך טועם מהכוס כשחותם 'ברוך אתה ה' כורת הברית', לפני שאומר "אלוקינו... וכו'", כדי שלא יהיה הפסק בין הברכה לטעימה. המברך צריך רק לטעום מהיין ואינו חייב לשתות ממנו מלא לוגמיו. כשהברית בשבת והמברך עדיין לא קידש, צריך לשתות מהכוס של הברכה לפחות מלא לוגמיו בכדי שיצא בזה ידי חובת קידוש, ויכווין לצאת בזה ידי חובת קידוש. אחרי שמסיימים כורת הברית אומרים "אלוקינו ואלוקי אבותינו קיים את הילד וכו'", וקוראים שם לנימול. כשהמברך אומר: 'ואומר לך בדמיך חי, המוהל מטיף יין באצבע על שפתי התינוק. כשאין יין כלל, מברכים ברכת 'אשר קידש ידיו מבטן' ללא יין. כשמברכים ברכת 'אשר קידש וכו' מנהג הספרדים שהתינוק נשאר על ברכי הסנדק ומנהג האשכנזים לתת את התינוק לאדם אחר שמחזיק אותו בעמידה ונקרא 'עמידה לברכות'. מנהג הספרדים לומר אחרי הברכות 'שיר המעלות אשרי כל ירא ה' ההולך...'. ואחר כך אומרים קדיש יהא שלמא. מנהג האשכנזים לומר אחרי הברית 'עלינו לשבח'.

חכמת חיים: מי שאינו יודע למלא ליבו אור כאשר הגשם יורד,

לא ימצא אור לליבו גם כאשר השמש זורחת... (מהספר שימחלה)

"ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם ברית עולם..."

משל לבן מלך שהיה שבו בין אנשים נחותים. יום אחד הגיעה אליו איגרת מאביו המלך והוא רצה לקרוא אותה בשמחה. מה עשה השקה את האנשים יין שמחו הם במשקה התוסס ואילו הוא שמח בשמחת הקריאה באיגרת. אף בשבת יש לענג את הגוף לבשם את החומר ולגרש את עצבותו שלא יפריעו לשמחת הנפש בדבוקתה בה יתברך.

(הבעל שם טוב)

תשובות לשאלות של קוראים / חלק ה'.

שאלה: יש לי ילד בכתה ו' עקשן כמו 'פרד' (בעצם כמו אבא שלו...) אני מוצאת את עצמי כל הזמן במאבקים אתו, אני מאיימת עליו שאם הוא לא ישפר את ההתנהגות אשלח אותו לפנימייה. תני לי טיפ. מה עושים?
תשובה: במכתבך משתמע שהוא לא היחיד בבית שאת מתמודדת אתו. ילד עקשן הוא ילד מאתגר במיוחד! הלוואי שתצליחי לכוון את העקשנות הזו לדברים חיוביים. העקשנים החיוביים מגיעים רחוק! אל תנסי לשבור אותו. לכי בין הטיפות... נהלי אתו שיחה, אמרי לו שאת אוהבת אותו ורוצה בטובתו, לא נעים לך עם האווירה שנוצרה בבית ואת רוצה לשפר יחד אתו את האווירה. תשאלו אותו למה הוא מצפה ממך? אמרי לו מה את מצפה ממנו ונסו להגיע מתוך אווירה רגועה לעמק השווה. זכרי שגם לו לא נעים לגדול באווירה של מאבק. היי את הראשונה לוותרים וותרי בדברים שאינם עקרוניים, כדי שהוא יחוש שאת הולכת לקראתו, וילמד שהמוותר הוא בוגר, ולא 'פרייר'. ולסיפא: אל תציגי את הפנימייה כעונש, ואל תחשבי שפנימייה תפתור את המאבקים אתו. המאבקים משדרים מצוקה! בררי מהי וטפלי. בהצלחה ושבת שלום, שושנה.

סיפור לשבת

כוס חד פעמית

אביגדור מסר את גופו ונפשו על כל יהודי. בשביל לשמח חתן בר-מצווה יתום בקצה העולם, היה קם באישון לילה, אורז מזוודה, עולה על מטוס, נוחת באיזו מדינה נידחת עם תפילין, ספרים, ממתקים, הכול ביד רחבה. חצי יום אחר-כך הוא כבר חזר הביתה עמוס בחוויות. "הנשמה שלך אביגדור היא נשמה כללית" היה לוחש על אוזנו האדמו"ר מעת לעת, "נשמה כללית זה טוב, אבל תמיד תשמור על איזון נכון בין הרצון לעזור לכל העולם, לבין הצורך להיות איש של בית, אבא טוב לילדיך, ובעל מידות טובות לרעייתך". אביגדור היה קשוב, והקפיד לא לחצות את הקו-האדום, בין שלום הבית לבין החסד האינסופי...

היה זה בבוקרו של ראש חודש שבט כשאביגדור עלה על מטוס בבומבי, בדרכו לישראל אחרי שבועיים בהם פקד את המקומות הכי נידחים בהודו, כדי לפגוש שם נוער ישראלי ולזעוק מעומק ליבו הענק "יש אבא בשמים!!!!". עשרות תלתלים הוא ליטף, מאות חיבוקים הוא חיבק ואלפי ריקודים הוא רקד כדי להחזיר אותם הביתה, ודווקא שם באופל הטמא הם כרו אווון, הם היטו לב, הם הניחו תפילין והתפללו בדבקות. בחברת התעופה הכירו אותו היטב, ונתנו לו לשבת במחלקה הראשונה, כשהיה פנוי שם, לנוח מעמל החסד. והנה עם סגירת הכבש, גילה אביגדור שחוץ ממנו, יושב במחלקה אדם נוסף. היה זה איש עסקים טרוד, כבן 60, לבוש חליפה משונה למראה, שתופף בעצבנות על קלידי המחשב האישי שלו כשהוא לא מסיר עיניו מן המסך. "ברוך השם" חשב אביגדור לעצמו, "אני הולך לישון עמוק עד הנחיתה בישראל". רצונות לחוד, חלומות לחוד, והמציאות עולה על כל דמיון. רבע שעה אחרי ההמראה, נכנס הדייל ושאל באנגלית את שני יושבי המחלקה אם הם רוצים לשתות. "כן" ענה אביגדור בלע"ז "אשתה קפה שחור, שניים סוכר, אבל עשה לי טובה - הדגיש באוזני הדייל - רק בכוס חד פעמית". הנוסע ממול הגביה עיניו במבט של תימהון. "או-קיי" חייך הדייל "אביא לך קפה בכוס חד פעמית..." אביגדור מתח את הכורסא לאחור, לגם לגימה אחרונה מהקפה ועצם את עיניו.

"תסלח לי אדוני" פנה אליו הנוסע הצבעוני עם ה "לפ-טופ", "אולי תסביר לי מה העקשנות הזו לשתות רק בכוס חד פעמית... זה נשמע לי כל כך משונה". אביגדור התיישר על הכורסא ובשיא העייפות שלו שאב כמה חופנים של סבלנות "אני יהודי" הסביר לשכנו לטיסה. "אנחנו היהודים לא שותים מכוס שהשתמשו בה לדברים שאינם כשרים. זו הלכה מן התורה שלנו... זה ציווי של הקב"ה, ואנחנו לא שואלים שאלות. בכוס חד פעמית, אין בעיות כשרות, זו ההלכה. אתה מבין?".

הנוסע ממול סגר את המחשב האישי שלו והניחו על השולחן. "תתפלא גם אני יהודי, נעים מאד שמי צירלי אנגלנדרר". אתה יהודי? "כן. אבל חוץ מזה שאני יהודי אין לי שום מושג בתורה. ההורים שלי היגרו לאוסטרליה כשהייתי ילד, ושם חוץ מקנגורו, ביזנס וכסף לא ידעתי דבר. אפילו בר-מצווה לא עשו לי. עכשיו אני שומע ממך איזו מן מצווה על כוס, שמעולם לא הייתי מעלה בדעתי...". חושי של אביגדור התחדדו. "תראה צירלי, יהודים הם עם נבחר, אתה שייך לעם הזה. אתה לא אשם שגידלו אותך באוסטרליה כמו קנגורו... אבל תבין, מהיהדות אי אפשר לברוח... אתה כיום כבן 60 וכנראה שזו השיחה הראשונה שלך עם יהודי כמוני. "נכון" אישר צירלי "ואתה דווקא מוצא חן בעיניי". וכך התפתחה לה שיחה מרתקת בין אביגדור הבלתי נלאה שמזמן שכח שהוא עייף ומותש, לבין צירלי שגילה לפתע את יהדותו שלו ברום 2000 רגל. כשהדייל הסימפטי נכנס שוב למחלקה טפח לו צירלי על הכתף וביקש "הפעם תכין שני קפה, בכוסות חד פעמיים...".

לפנות בוקר נחתו בנתב"ג. אביגדור התקשר לרעייתו נורית והודיע לה שיאחר קצת מפני שיש לו מצווה קטנה...". נורית הייתה רגילה להפתעות... המונית טסה לכוון בית הכנסת "היכל שמעון" ביהוד. צירלי ואביגדור נכנסו למניין ותיקין. תוך דקות ספורות הונחו הטלית והתפילין על צירלי. "עכשיו מוציאים ספר תורה" הסביר לו אביגדור. "עכשיו תעלה לתורה, אני אסביר לך איך מברכים". דמעות נקוו בעיניו של צירלי למראה האותיות והתגים על הקלף הקדוש. אחרי הקריאה, נזרקו לפתע סוכריות, והמתפללים פתחו בשירה... "ישמח חתני בקהל אמוני". צירלי חגג בר-מצווה באיחור של 47 שנה... הגבאי הגיש לו גביע יין מוזהב וביקש שיברך... "רגע, אני שותה רק בכוס חד פעמי" הפטיר צירלי לעברו של הגבאי. "לא" צחק אביגדור. "כאן בבית הכנסת הכלים כשרים". לחיים... הם נפרדו בנשיקות חמות עם הבטחה להיפגש בקרוב. "האמן לי אביגדור נשמה שלי, אף פעם לא חשבתי שאהיה חייב את כל חיי לכוס חד פעמית קטנה ועלובה..."

(הסיפור היומי – שופר)